

V od mita do arhitekture

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

www.zvkds.si/dekd

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Voda in kulturna dediščina v Posavju

Judita Podgornik Zaletelj, konservatorska svetovalka
ZVKDS, Območna enota Novo mesto

Slovenci o vodi nimamo najboljšega mnenja, saj radi rečemo, da še za v čevelj ni dobra. Še slabša pa je seveda v vinu. »Ne kvari vina z vodo in ljubezni s poroko,« pravi slovenski pregovor.

Kadar se prebudita veter in voda, nas postane strah. Preveč vode, ne le škodi, pač pa tudi ogroža življenje, saj lahko utonemo.

Ob tem pa se zavedamo, da je voda vir življenja.

Pravico do pitne vod imamo zapisano tudi v Ustavi Republike Slovenije.

Prav voda je s svojo prisotnostjo omogočila razvoj marsikaterrega mesta in nastanek zanimivih objektov kulturne dediščine.

Smo v pokrajini, ki celo svoje ime
dolguje vodi – reki Savi.
POSAVJE

Voda – varnost

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
INSTRUKCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Voda – varnost

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO OKOLJA, PROSTORSKEGA PLOŠČANJA IN ENERGIJE REPUBLIKE SLOVENIJE

© 2014 UROŠ RAZTRESEN

Voda – varnost

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJSKO VARNOST

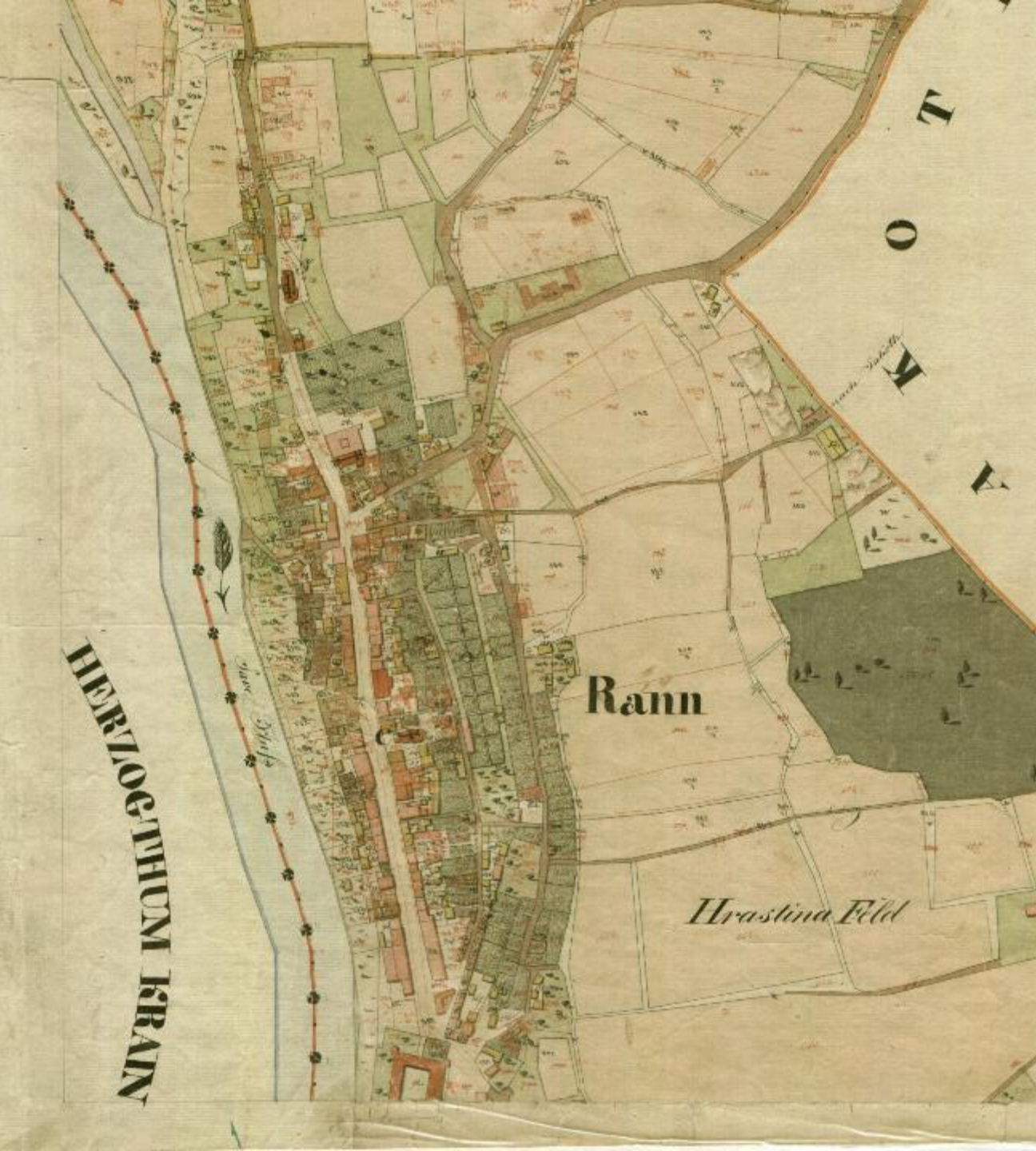
Voda – varnost

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO KULTURE IN ŠPORTA REPUBLIKE SLOVENIJE
NARODNI INŠTITUT ZA KULTURNO DEDIŠČINO

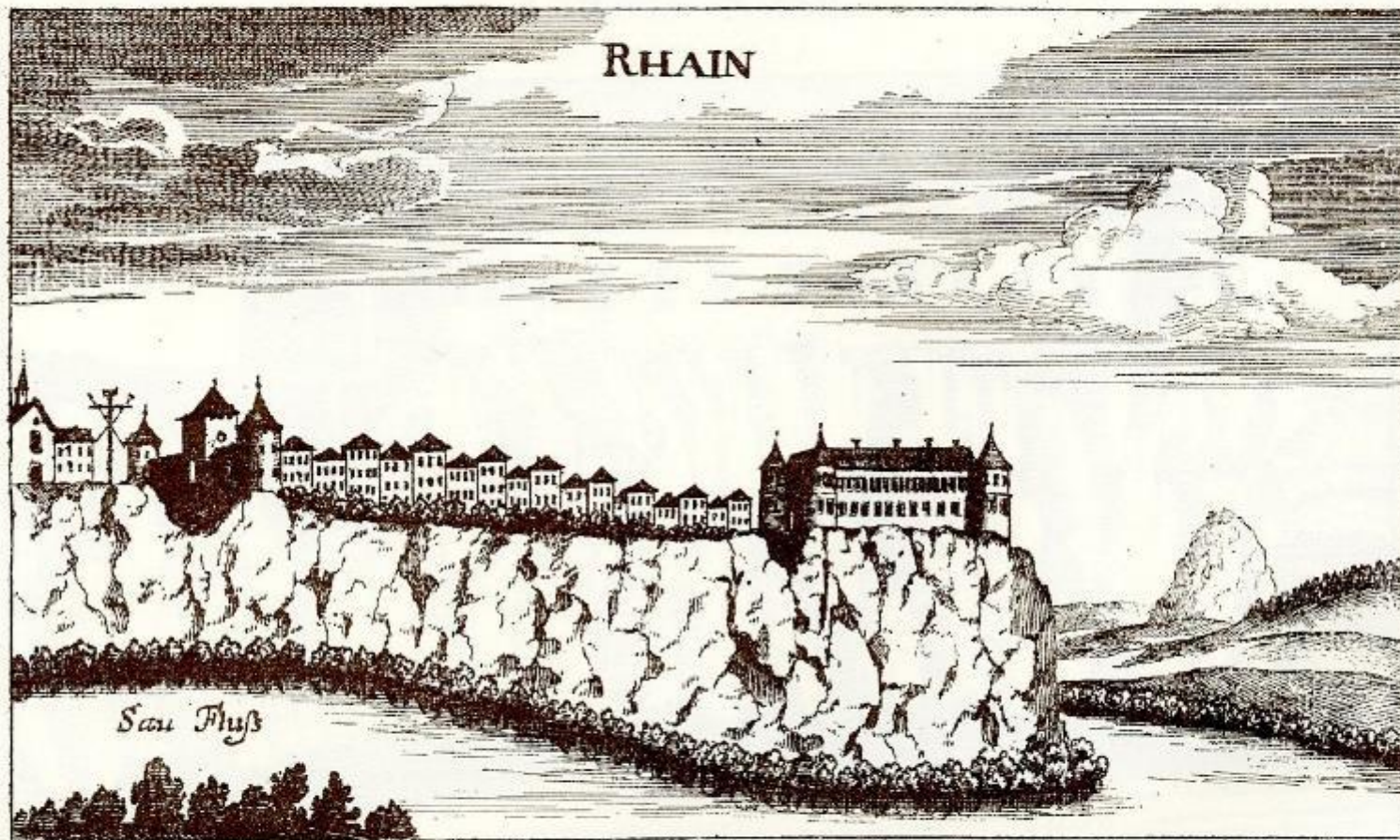
Stara struga reke Save, ki je še v začetku 19. st. tekla tik pod zahodnim robom mesta Brežice.

Tiha voda bregove dere.

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA ARHITEKTURNO VEŠTAVENJE IZ OBLASTI GRAJENARSTVA

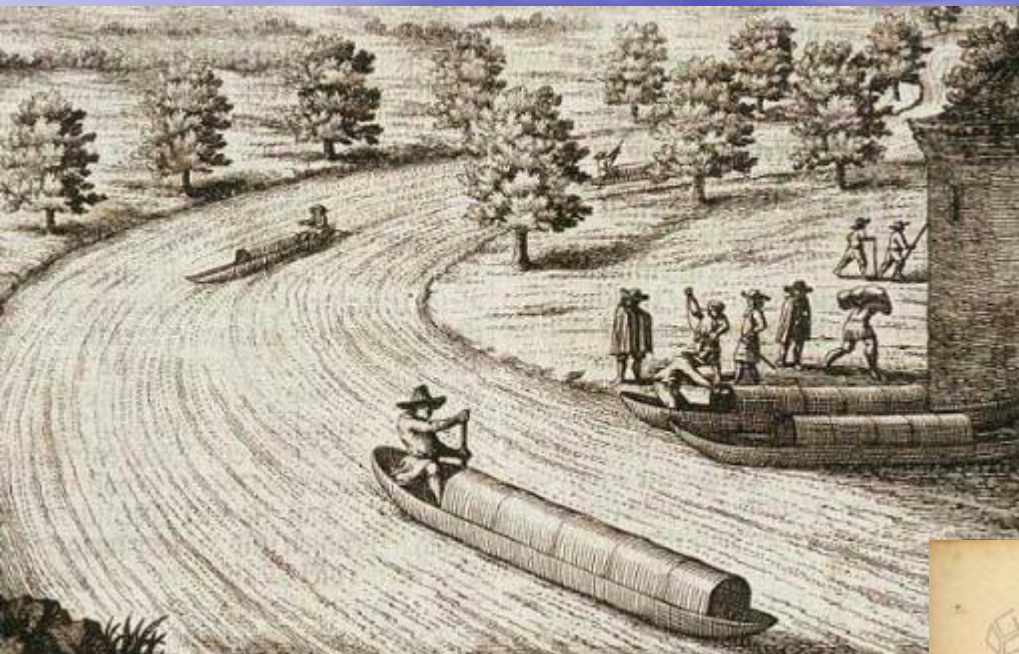
SI. 91. BREZICE

Vse je splavalo po vodi.

V
od mita
do
arhitekture

UNIVERSITETA LJUBLJANA
FACULTETA ZA ARHITEKTURO

Prevoz blaga po vodi
je bil do izgradnje
železnice najhitrejši.

Voda je prinašala tudi blagostanje.

V
od mita
do
arhitekture

UNIVERSITETA LJUBLJANA
FACULTETA ZA ARHITEKTURO

Podzemni rovi pod brežiškimi hišami, ki so vodili do pristanov na reki Savi pod mestom so pomemben del kulturne dediščine.

Mladost je norost. Čez vodo skače, kjer je most.

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO KULTURE REPUBLIKE SLOVENIJE
NACIONALNI INŠTITUT ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Mladost je norost. Čez vodo skače, kjer je most.

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA ARHITEKTURO, INŽENIRING IN VEŠTINSKI SLOVENIJA

GRAJENO
OB 30 LETNICI TOVARIŠA
TITA

IN 400 LETNICI
HRVASKO-SLOVENSKEGA
PUNTA

MCMMLXXII

Brod na Mostecu – nekoč za prevoz živine in pridelka, danes turistična atrakcija in živa dediščina.

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA NARAVNO KULTURNO DEDIŠČINO

Vse je splavalo po vodi.

V
od mita
do
arhitekture

FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, UNIVERZA NA LJUBLJANI

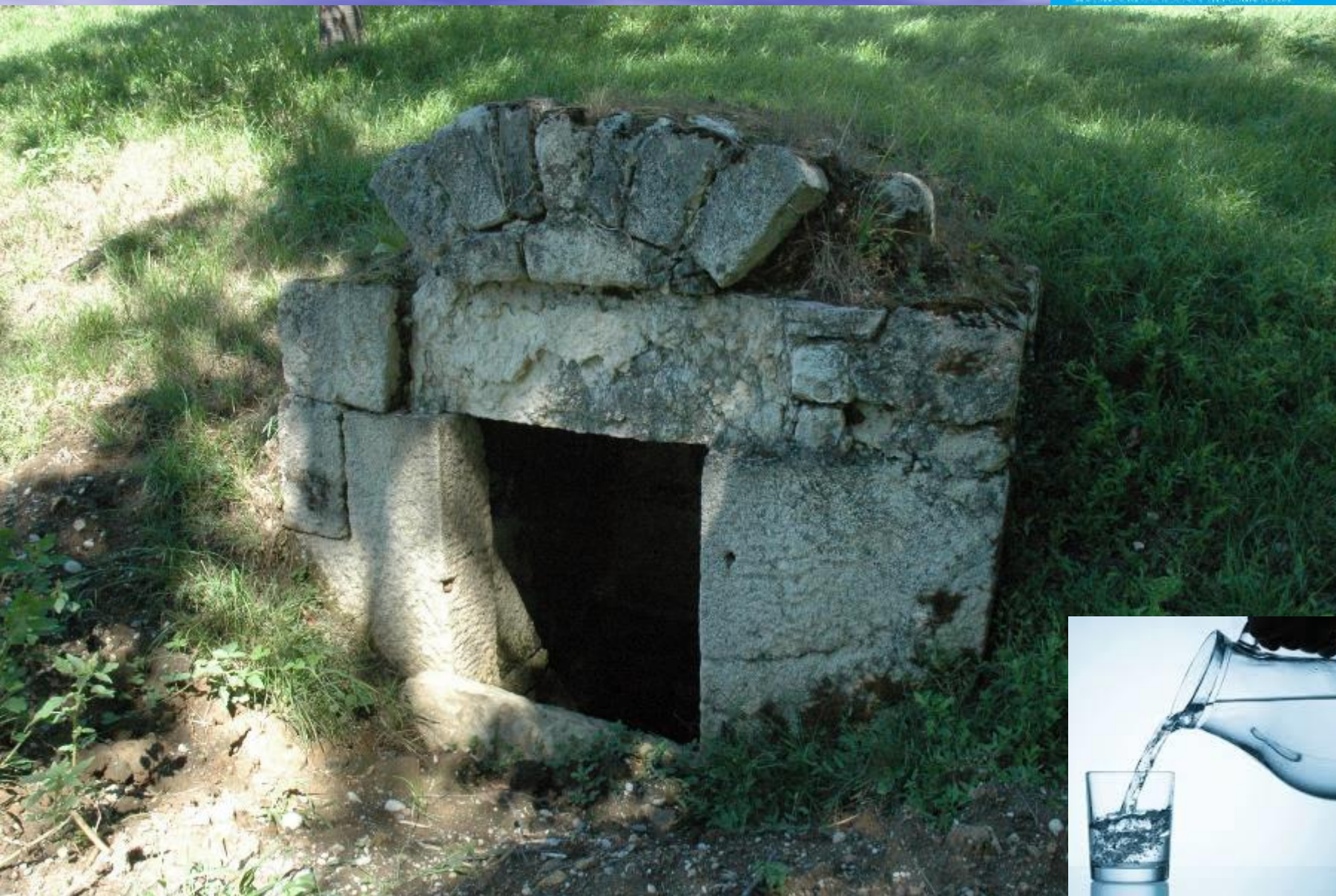

Kozarec vode za zdravje.

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA ARHITEKTURNO VEŠTAVENJE IZ OBLASTI GRAJENARSTVA

Kozarec vode za zdravje.

V
od mita
do
arhitekture

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES FACULTY OF ARCHITECTURE

Kozarec vode za zdravje.

V
od mita
do
arhitekture

REPUBLIKA SLOVENIJA | MINISTRSTVO KULTURE | NIS

Brežiški vodovodni stolp, zgrajen 1914, je, poleg kranjskega, edini primer vodnega stolpa iz tega časa na Slovenskem ter priča o zanimivem načinu reševanja preskrbe z vodo na ravninskih območjih. Svojo funkcijo je s pomočjo elektrarne opravljal vse do leta 1983, danes pa že od daleč vabi v Brežice.

sitive ...

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA ARHITEKTURNO VEŠTILNOSTI IN URBANIZACIJSKO VEŠTILNOST

... in spomina.

V
od mita
do
arhitekture

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO KULTURE
NARODNI INŠTITUT ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Ob bistrem potočku je mlin ...

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA KULTURNI DEDIŠČINA IN ARHITEKTURA

Voda je tudi moč in energija.

V
od mita
do
arhitekture

INSTITUT ZA ARHITEKTURNO KULTURO

Odkril je toplo vodo.

V
od mita
do
arhitekture

MINISTRSTVO KULTURE REPUBLIKE SLOVENIJE
NARODNI INŠTITUT ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Izbrani viri in literatura:

- Franciscejski kataster, Arhiv R Slovenije;
- Valvasor, Janez Vajkard , Slava vojvodine Kranjske, 1689;
- Vischer, Georg Matthäus, Topographia Ducatus Stiriae, 1681;
- Spletna stran Posavskega muzeja Brežice;
- Spletna stran občin Brežice, Kostanjevica na Krki, Novo mesto in Črnomelj;
- Fotografije so iz fototeke ZVKDS, OE Novo mesto.

Hvala za vašo pozornost!